

Revista d'Olot

SUMARI

Ara farà un any.—La gravetat i el somriure. Visions de Girona, Octavi Saltor.—«La Nova Revista» de J. M. Junoy.—De re entomològica, Joaquim Vilarrúbia.—De re fotogràfica, Sebastià Maria.—Exposició Mir Mas de Xexàs, Carles Rahola.—Poemes de fi i principi d'any, Ramon Plà i Coral.—Balada a l'amiga inconeguda, Manuel Valideperas.—Nadal, R. Blasi i Rabassa.—El Secret de les campanes, Tomàs Roig i Llop.—Cròniques d'art.—D'ací i d'allà.—SUPLEMENT ARTÍSTIC: Escola Olotina: Pòrtics, de J. M. Mir Mas de Xexàs.—Fotografies, de Sebastià Maria i Pere Mallarach.

ANY I - NÚM. 12.

DESEMBRE 1926

FUSTERIA ARTÍSTICA

ENRIC FAJEDA

: : Es fan treballs amb : :

: : fusta de totes classes : :

Especialitat en models i
Ebenisteria

Carrer Clivillers, 13 — — OLOT

Centro Administrativo-Comercial

JOAN TRIADÚ MITJÀ

Major, 10.—Teléfon n.º 295 ——— OLOT

Cuotes servei militar - Llicències de caça i pesca,
tenència d'armes - Passaports
Consultori de tota mena d'assumptes de caràcter
administratiu i comercial

SEGURS EN GENERAL

Accidents - Incendis - Vida

Transports marítims i terrestres

VIATGES A «FORT-FAIT»

Bitllets Circolars, Kilomètrics, Individuals,
Col·lectius, per a Agrupaments culturals, Grups
excursionistes, Societats d'esbarjo, Congressos,
Pelegrinacions, etc., etc.

ADUANES

Servei especial per a l'importació i exportació
de mercaderies

HORES DE DESPATX:

De les 9 a les 13 i de les 19 a les 21

DIATERMIA

MODEL NEO-THERMOFLUX
BANY DE 4 CELULES. - EL
MES POTENT I EFICAÇ
TRACTAMENT FÍSIC PER LA
CURA DE LA MAJORIA DE
LES MALALTIES, I A LA VE-
GADA EL MÉS INOFENSIU
DEGUDAMENT APLICAT.

R A I G S X

EN TUBS DE GAS
I COOLIDGE

INSTAL·LACIONS FISIOTERÀPIQUES
COMPLETES

JAUME GASSIOT
DOCTOR EN MEDICINA

DOLORS (XAMFRÀ A S. RAFEL). - OLOT

Perfumeria LLACH

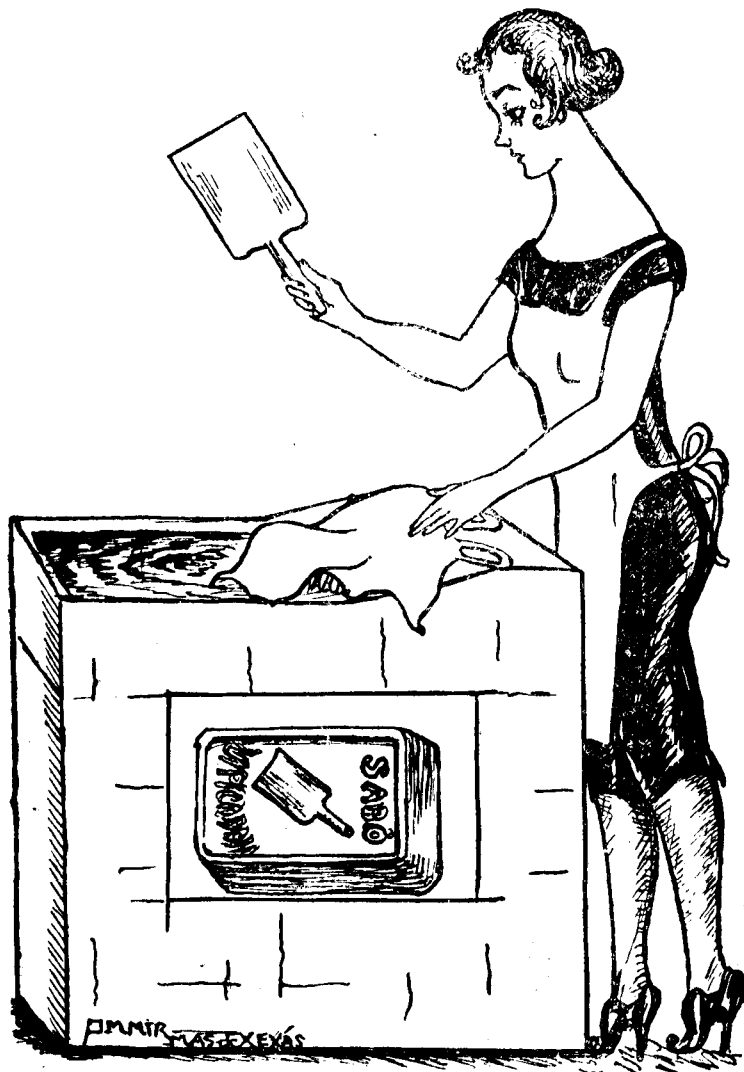
MODERNA
FARMACIA
LLACH

PLAÇA ALFONS XII
TELEFON 23. - OLOT

Sempre rento la meva roba amb el sabó marca

LA PICADORA

ja que m'he arribat a convèncer de la seva suavitat, finura i economia, tant pel seu preu com per lo bé que neteja i fa que es conservi sempre en bon estat la roba

DE VENDA A TOTS ELS ESTABLIMENTS

REVISTA D'OLOT

PUBLICACIÓ MENSUAL IL·LUSTRADA

Any I	OLOT, Desembre de 1926	Núm. XII.
SUBSCRIPCIÓ: Olot 1'50 pts. trimestre Espanya . . . . . 7 pessetes l'any Estranger . . . . . 9 " " " Número solt . . . . . 60 cèntims		REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ Carrer Nou de Sant Antoni, número 7 No es retornen els originals.

ARA FARÀ UN ANY

A RA farà un any, que uns quants devots de la Cultura, amadors i conreadors de les arts i de les lletres, emprenguerem, amb un entusiasme de joventut, optimista, la publicació d'aquesta «REVISTA D'OLOT».

I, ara, al fullejar els dotze números de la nostra col·lecció 1926, sentim com una satisfacció, humil, però aconhortadora i que ens anima a seguir amb més braò que mai la tasca cultural que tan difícilment ens havem empresa.

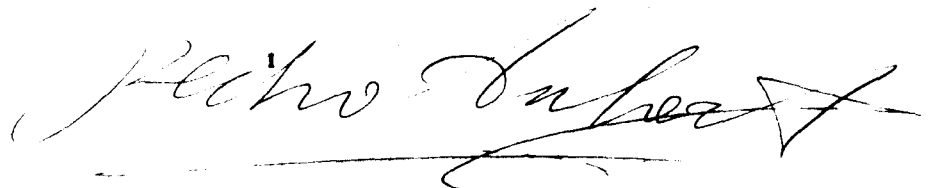
No pretenim haver realitzat cap obra magna, ni molt menys, no. Ens manca aquesta vanitat. El nostre intent, però, ha estat contribuir a n'aquesta manifestació de cultura, d'esperit, que es descobreix, des de fa algun temps, arreu de les comarques catalanes.

Havem recíxit en el nostre propòsit? Ens pensem que sí. I avalem aquesta afirmació en les paraules d'elogi que ens han concedit, a més de personalitats de reconeguda solvència, la majoria de publicacions de la premsa que veu la llum a la nostra terra, tant la de les comarques com la de la capital.

No es creguin, però, els lectors, que tot hagin estat flors i violes en la nostra tasca. També havem tingut contratemps i, el que és més colpidor encara, els nostres desenganys. Amb tot i que la nostra REVISTA ha tingut sempre les portes obertes a tothom, havem hagut de presenciar com persones, quina col·laboració i ajut ens haurien estat preuats, ens deixaren sols, ben solets, en la nostra difícil tasca. També havem tingut de soportar més d'una rialla mofeta...

Però tant se val, aquests són els menys i nosaltres seguirem la nostra feina amb més il·lusió que mai, convensuts que, amb ella, contribuirem a què Catalunya es fixi amb el nom d'Olot, la ciutat dels nostres amors i de les nostres esperances.

I ara, al complir-se un any de la nostra sortida, enviem, altra vegada, el més coral regraciament a tots aquells qui ens han ajudat i han tingut per a nosaltres paraules d'elogi i encoratjament.

LA GRAVETAT I EL SOMRIURE

VISIONS DE GIRONA

VEURE Girona per un sol caire, fóra parcial. En la fesomia austera i eternida ensems d'aquesta ciutat, la gravetat i el somriure es complementen. La expressió rígida, solemne, veïlladora del passat, de la pedra, té un contrapès delicat en la gràcia femorega, novícia, de les flors i de les herbes. La fastuositat «versallesca» de la Devesa és realment a l'esperit de la Urbs una cosa quelcom llunyana. Front a front, però, resten les violetes de la Vall de Sant Daniel, tímides i lleus, somrient amb un encís fràgil, i la fortalesa de la Catedral altívola, grave, dreçada com un telò de fons magestuós, en el primer terme del qual s'ajueu exquisits bocins de Natura. Un poeta, afecte a la ciutat, ens marca en els seus versos gironins aquest dualisme simbòlic i expressiu.

Es Tomàs Garcés, qui s'hi teixia el seu segon llibre de cançons sota «l'ombra greu i clara dels lladoners de la Selva de Mar», on l'amor li suggeria els motius del cant, també fa viure líricament algunes espurnes de la seva passió dintre l'ambient de Girona, com un fons escaient a sa humida, entendrida i sòbria melangia.

Així, hi diu a l'amada:

*«Irem a collir violetes
a la vall de Sant Daniel»;*

i la invita a anar-hi aprofitant la primaveral avinentesa, ara que «l'hivern, plorós, ha fugit», «ans no morin—dessota el bes cruel del sol». Esmenta després el paisatge, encara que sa presència ja no li és necessària, per tal com l'amor ha estat altificat, a través d'ell, per el poeta:

*«Deixem les pedres del vell temple
i el riu que resa, fugitiu.
La meva amor al temps escapa,
canta en veu baixa com el riu.
De l'estelada que espurneja
ha pres la roentó i la pau
i és ample com la portalada
i com les lloses de la nau».*

D'aquesta guisa la doble sensació del riu i de la Catedral de Girona reviu en els versos d'En Garcés performant la seva intimitat sentimental. La tenyeixen, és cert, amb l'ombra morada de la malinconia,

«però la vall riu i verdeja»

en tant, i s'aclareix així la evocació idil·lica amb el to rosa final, que redimeix el consir de la balada.

El segon dels nocturns de «L'ombra del lladoner» és dictat tot ell, també, directament sota la inspiració i el record de Girona. La sensació nocturna d'aquesta ciutat apareix en aquest poema d'En Garcés vessada en els versos sense cap pruija d'arbitrarietat artística ni de retòrica resolució; per contra, tota l'impressionabilitat fonament misteriosa i augusta de la hora fosca gironina, tremola sota la túnica irregular d'aquest poema com si aquella hagués colpit el poeta per sorpresa, trobant-lo afinat sentimentalment, però desprevingut com a artífex. Les sensacions,—degut a la humana sinceritat amb que han estat rebudes i són cantades i que donen un relleu tant originalment personal al cant,—neden dintre els versos deslligades, sense una reflexiva i deliberada cohesió. Són encara tant tèbies de l'emoció inicial, que no han pogut arribar a l'instant de cristal·litzar definitivament en les estrofes, d'una faisó totalment literària o artística.

En el «silenci de la nit, sota els estels», «el vent s'endú l'ombra», diu el poeta. I és llavors quan evoca novament,—en tota la solemne magestat que prent dintre l'hora nocturna, la catedral veïlladora, «alta i greu, feta de pedra:—més alta que el pollanc i que el xiprer»; evocació aquesta que és la que més perdura en el cant i la que és més concretament gironina. Així, Garcés reprèn més avall:

*«Les campanes en repòs,
a cada agulla una estrella,
les voltes plenes de nit,
lloses fredes.
Catedral alterosa, cloquer vigilant
vora el riu i l'arbreda».*

*«Damunt les feixes i el camí
la Catedral les seves punxes alça.
Catedral, ombra greu.
Ombra i flama.*

Vegeu com les sensacions cauen a retalls, estilitzades, dintre el vers fet d'incisos, empès per un anhel, tallat amb desiguals intermitències, de precisió emotiva.

El poeta evoca tot el paisatge natural de Girona: «l'herba mullada i freda»; «el riu»; «l'arbreda» que «plora i gemega»; «la Vall»; «la pollancreda»; «la ventada gelada d'hivern»; «les estrelles que brillen»; «la molsa» i «el trèbol de bon averany»; «la viola gentil i el clavell de pastor». Però, per damunt de tota aquesta evocació dispersa, a l'atzar, quasi simplement enumerativa,—perquè l'emoció li talla la paraula,—plana insistentment l'obsessió del temple que «es dressa—en la calma feixuga de la nit»; el temple d'on en una atrevida imatge diu que

*«la portalada closa
n'aguanta els finestrals i les estrelles».*

En l'inconexió lírica del cant, el poeta vol encomanar a les coses que viuen en la nit la temerosa reverent suggestió que el temple exerceix sobre ell:

*«Vent de la nit, silenci de la nit,
riu carregat de boira,
beseu les plantes de la Catedral,
ombra alterosa.*

*El temple és fort;
la seva pedra fa bona ombra,*

segueix, ponderatiu;

*«al seu redòs creix el xiprer
i la campana riu i plora».*

Una angúnia fina, que no arriba pas a por, sinò que encara és emoció, ha punyit fins ara el cantor, cal aquest, però, alliberar-se d'aquesta angúnia i posar, ara també, per acabar, una claror final a les estrofes:

*«Ai, passa, nit, cap a ponent,
que vingui l'alba per aquella cima.
Alba joiosa, clara llum,
faràs enlità la melangia.
La Catedral deixondiràs i el riu
mullat de boirina».*

L'optimisme del retorn del dia venç, doncs, en un acolorit epíleg de triomf, totes les coses esbalaçades, fins a desvetllar el mateix sever hiecatisme de la catedral augusta:

*«Tota la vall reverdirà. I quan
la campana daurada canti el dia,
la violeta i el clavell
li respondran entre la molsa humida».*

La visió càlidament desfeta, enteleda de patira, de Girona nocturna, és redimida, així, per l'arribada de l'alba i l'enriolament florit i novell de la natura.

Es per això que, venint de la Vall de Sant Daniel, aromada de violetes, o veient descloure's a la carícia respectuosa de la llum la seva pètina daurada, la Catedral de Girona, alçada com un tabernacle en el cor de la ciutat, ens encomana una atracció irresistiblement amorosa.

OCTAVI SALTOR

“LA NOVA REVISTA” DE J. M. JUNOY

BREUS moments només ens ha honorat a Olot d'hostatjar l'il·lustre escriptor J. M. Junoy, per a parlar-nos del formidable projecte, ben aviat bella realitat. Afers urgents l'obligaren a esmerçar menys hores de les destinades en nostra ciutat i no tingué lloc la conferència en la forma anunciada, defraudant el desig de nombrosos olotins; lamentable contratemps que sentirem tots plegats.

J. M. JUNOY vist per J. M. Mir Mas de Xexàe

Anem a parlar del magne pas, de l'esforç que enclou el plan d'en Junoy, tal com el vegèrem a través de les paraules plenes de fe que d'ell oïrem.

Siguin's permès, abans, a tall de pròleg, fer uns lleugeríssims comentaris suggerits de la seva conversa inoblidable.

No sabem si la primera impressió, a l'estrènyer la mà de l'escriptor de «Les Idees i les Imatges», fou la de trobar-nos enfront d'un vell jove o d'un jove vell. La faç bruna i sana, com de llop de mar que ha lluitat amb tots els vents; l'esguard il·luminat i rialler i la cabellera abundant, amb tocs platejats, ens digueren a l'instant que nostre visitant és un atleta de treball. No pas, però, del treball mecanitzat i monòton, sinò del vertader treball, mesurat, conscient, que duu l'empremta avassalladora de la confiança i la seguretat cegues; treball serè, ple d'un optimisme que s'encomana i que fa obirar tot seguit lluminositats adès somniades, oferint-se rapidament a la vista amb diafanitats encisadores, a mesura que de la seva veu desgranen mots detallant l'abast de l'obra que vol aconseguir si no li manca l'ajut, el grà de sorra, de tots els qui sentim fretura d'un millorament col·lectiu, dels qui estimem nostre avenir i, capint bé la importància de l'obra cultural, volem entre-lligar-lo dignament amb el nostre passat i nostre present.

Les posicions del projecte, estudiades i sospesades en la forma minuciosa que ensanà resumint, ens apareguè, a més, en Junoy, com

home de realitats, possessor de la voluntat fèrrea que porta en la seva ànima la joventut, adaptada a l'equilibri i experiència de la vellesa. «La Nova Revista» no serà una revista més—ens digué en Junoy—una de tantes d'especialització definida, sinò de caràcter general, d'absoluta convivència amb les existents i per completar amb aquestes la vinculació de la nostra cultura fins al grau que li pertoca.

Mancava a la puixança de la nostra producció aquesta gran revista integrada per la «selecció de la selecció», com també feia falta l'home providencial, amb garanties suficients, per acoblar sabiament els homes prestigiosos que mensualment faran vibrar l'esperit pairal a l'unísson dels batecs universals.

En Junoy ha sabut fer un recompte, una tria, d'escriptors contemporanis amb solvència, alhora

que ha pres el polç del moment per a fer la llista de subscriptors. Tenim el convenciment que no és pas prematura la seva tentativa, que el terreny és ara ben abonat i els fruits seran definitius.

L'existència de publicacions culturals és termòmetre fidelíssim que reflexa els graus de cultura dels pobles, com mesura exacta per a captar-se de la capacitat de cada població, el nombre de subscriptors que rendeixen cada una d'elles. Nosaltres tenim a més del desig ben fervent, l'esperança, que la nostra ciutat ocuparà un dels primers llocs—si no el primer—en la llista de subscriptors que sorgiran de les comarques gironines. Les noves que tenim recollides ens ho testimonien. Si així resulta, tindrem un motiu més per enorgullir-nos de nostra ciutat.

DE RE ENTOMOLÒGICA

EL DIMORFISME SEXUAL EN ELS INSECTES

AQUEST mot significa la diferència que s'observa entre els dos sexes d'una mateixa espècie. Hom necessita llarga experiència per a distingir-los a primer cop d'ull, car l'un de l'altre es diferencien exteriorment en que el mascle és una mica més petit que la femella. Entre ells n'hi ha molts que ostenten altres diferències, algunes de les quals exageradament marcades, per exemple el *Zeuzera aesculi* entre els lepidòpters i *Cerambyx heros* entre els coleòpters que presenten les antenes molt desiguals l'un de l'altre. La coloració també ajuda en gran manera per a distingir-los. Una mostra d'aquesta classe la tenim en la *Pyeris brassicae*, coneguda vulgarment en estat d'oruga per «Oruga de la col»; aquí veiem que mentre el mascle es quasi tot blanc, menys la punta de les ales superiors i una taca a les inferiors que són negres, la femella, a més d'això, presenta dues altres

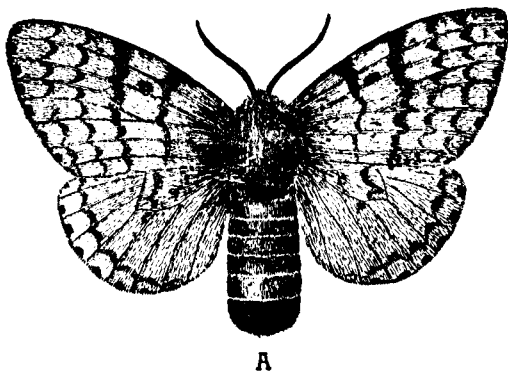

FIGURA 1. *Liparis dispar*
A. femella. B. mascle. (Tamany natural)

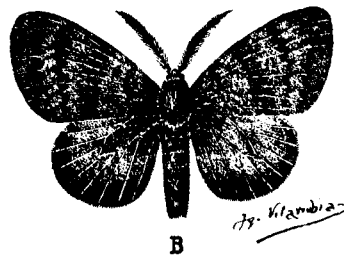

FIG. 2. *Psiche unicolor*
A. mascle. B. femella. (Tamany nat.)

taques també negres en les ales superiors. D'altres n'hi ha que pel color, tamany i forma, aparenten no tenir cap relació l'un amb l'altre, conservant, però, els caràcters generals de l'espècie com succeeix en el *Liparis dispar* (Fig. 1) en que la femella és desmesuradament més grossa i blanquinosa que el mascle. Per altra part, hi ha uns lepidòpters que encara hom els pot distingir més fàcilment sabent que, a més de presentar tots els signes anunciats, ells fugen dels caràcters generals del seu ordre; això ho observem en el *Psiche unicolor* en que el mascle és alat com tots els lepidòpters, la femella, però és àptera, o sigui sense ales. (Fig. 2.)

DE RE FOTOGRAFICA

Poc temps ha transcorregut des de la primera manifestació artística de la «Secció Art Fotogràfic», instituida en el Centre Catòlic d'aquesta ciutat, i ja la Junta té redactades les Bases per el Concurs fotogràfic d'aficionats per a l'any 1927.

La presidència de la Secció comta també amb la col·laboració d'altres entitats similars foranes, i amb regals i premis d'importants cases fotogràfiques i de reconeguts artistes i personalitats de la ciutat i de fora.

Manifestació senzilla i sens pretensions, fou la nostra Exposició de treballs de laboratori; els aficionats de la Secció demostraren al públic que, portant un senzill aparell fotogràfic a les mans, la jovenalla es sap convertir tot fent art i excursionisme.

Tranquil·lament, cada festa surten els aficionats vers la recerca dels llocs sublims amb què la natura privilegià a la comarca olotina; així, amb l'excursionisme, coneix la joventut tots els recons de la nostra amada terra, i al ensem amb l'aparell fotogràfic fa un recull artístic de les encontrades per ella visitades. Record falaguer pels dies de la hivernada, quant assentats vora la llar es repas-sen una per una totes les fotos registrades en l'àlbum de les excursions. Vida plaent, d'esbarjo i de salut és la que porta tot aficionat a la fotografia aparellada amb l'excursionisme. Demés, l'aficionat a la foto, com a membre d'una secció legalment constituïda, es relaciona amb individus d'altres seccions i així s'organitzen les excursions d'altura; els intercanvis de fotos entre els socis de les mateixes i el companyerisme entre els aficionats és un fet.

Com he dit, l'excursionisme guanya molt amb la constitució de tals manifestacions artístiques, car la major part de les fotos obringudes van a parar a les revistes, per ésser publicades en prefe-rents llocs, donant, així, a conèixer al públic en general, d'una manera gràfica, les notes històriques, arqueològiques, etc. de moltíssims llocs, fent que l'afició els visiti. L'aficionat pren, també, una gran volada al veure lloades ses obres senzilles i sens pretensió, i, l'emulació noble i que sublima al home, fa que treballi amb més gust i doble anhel.

Una secció fotogràfica mancava a Olot, ciutat on tantes manifestacions artístiques es compten d'un cap d'any a l'altre. Jo crec i tinc esperances de que la Secció que tinc l'honor de presidir, si continua amb la fè, unió i constància de com fins avui ha donat proves falagueres, podrà pendre arrels, i, com la terra és bona i l'aigua no hi falta, dintre poc temps podrem veure com aquest petit plançò s'és fet un bell i corpulent roure, i, com ell desafia les tempestes, també la Secció sabrà mantenir la seva emblema sens envejes ni insídies.

Abans de finir aquestes ratlles, dec donar grans mercès al públic que ens anima amb la seva assistència a les nostres senzilles manifestacions; i a la redacció de la REVISTA D'OLOT que tant benevolament ens sap tractar des de les seves llorejades pàgines.

Companys! seguim sempre el nostre lema: amb Art, Unió i Fermesa, sempre avant.

El President de la S. A. F.

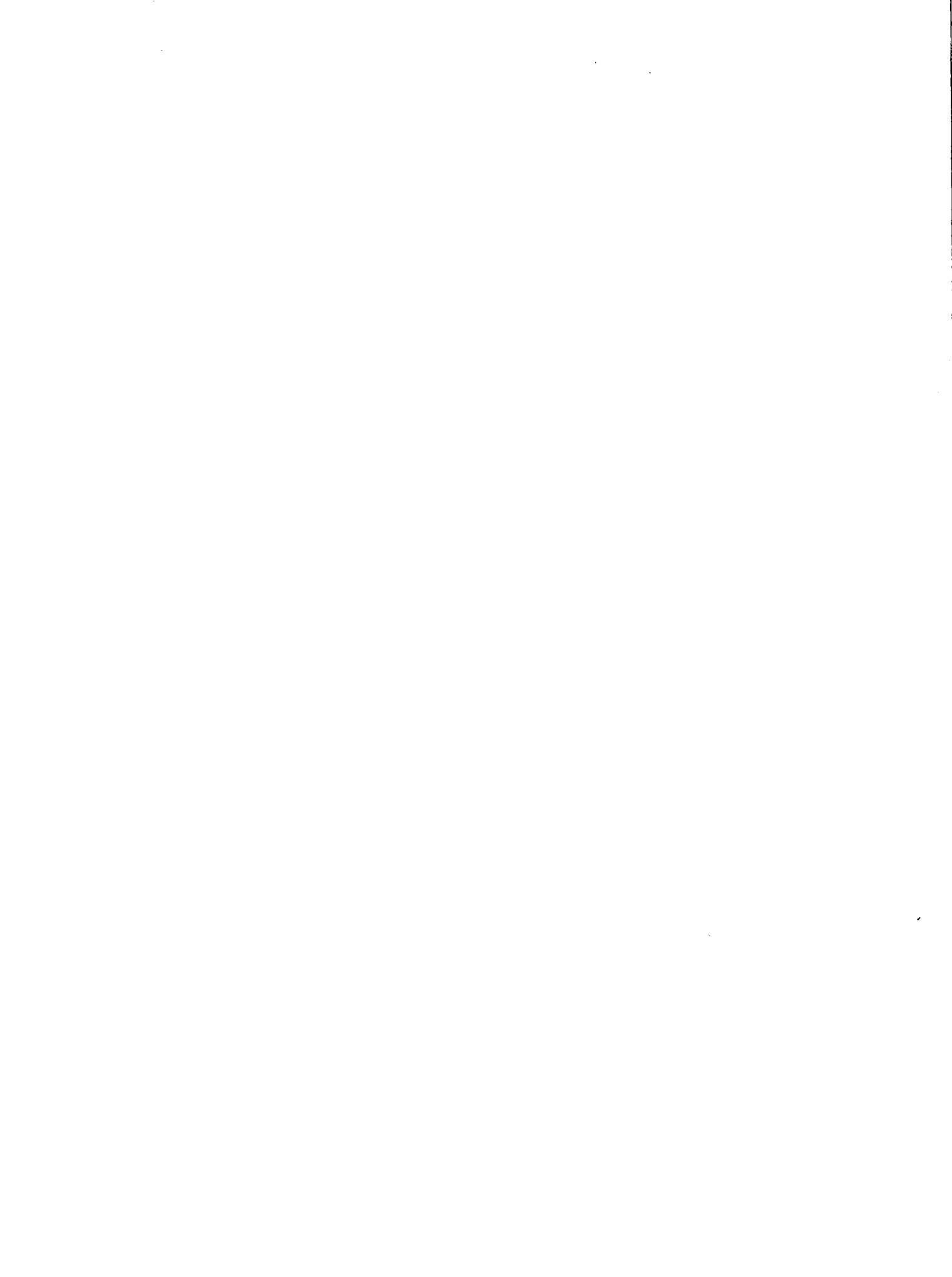
SEBASTIÀ MARIA

ESCOLA OLOTINA

PÓRTICS (Mas Montanyà.-Seva)

(Quadre a l'oli de J. M. Mir Mas de Xexàs)

L'EXPOSICIÓ MIR MAS DE XEXÀS

Darrerament, després de les exposicions de l'empordanés Vidal i del gironí Gallostra, hem pogut admirar-ne a l'Ateneu una altra de ben remarcable: la del senyor Mir Mas de Xexàs, olotí.

Molt havíem sentit parlar d'aquest artista, com a paisatgista i com a caricaturista, molts elogis n'havíem sentit fer, i ara hem de dir sincerament que l'obra del qui fins ara havia estat inconegut per nosaltres, no ens ha pas decebut.

Ens hem trobat davant la producció d'un artista que sent la naturalesa, que sap percebre els matisos del paisatge, que estima la terra on ha nascut, que es dóna amb tota l'ànima al seu art i que porta una gran riquesa de possibilitats que esdevenen realitzacions ben reeixides a voltes.

No ens aturarem pas a fer la crítica de cada paisatge del jove Mir: aquest «Pòrtics», tant ferm i tractat ja de mà mestra; aquests subtils «Camps de fajol», tant evocadors; aquesta «Tardor» senzillament admirable; aquesta bella nota dels «Pins»; aquella esplèndida «Primavera», que anuncia el seu triomf lluminós, la seva clara victòria en l'ametller florit... Cada quadre suggeriria una glossa i ens diria la puixança d'amor, d'il·lusió i de visió que encloou... Sols volem dir que la nostra impressió de conjunt és ben agradable, que des d'ara l'obra d'aquest pintor ens interessa i que ja no podríem deixar de seguir amb atenció el desenrotllament del seu esperit.

Olot, que tants noms emèrits compta entre els seus conreadors d'art, que pot ostentar una tradició il·lustre en aquest sentit, podrà enorgullir-se d'aquest novell artista en plena joventut, que treballa coratjosament, amb entusiasme, amb optimisme, amb plena confiança en si mateix i ens sembla que sense aquelles precipitacions que, massa sovint, fan malbé àdhuc els més ben dotats.

Nosaltres creiem que Girona—o almenys els qui a Girona estimem aquestes coses d'art que tenen un valor essencial que a la fi acaba per imposar-se i ésser reconegut per damunt d'altres efimers «valors» circumstancials—ha d'estar agraïda als qui, com Mir Mas de Xexàs, venen a oferir generosament a la contemplació de la ciutat llurs produccions.

Caldria, però, com ja hem remarcat altres vegades, que el sacrifici que això suposa fos compensat, que no manqués l'estímul a que té dret l'artista consciencios que treballa per a oferir-nos una visió personal de la naturalesa i de la vida.

Res més direm avui amb motiu d'aquesta exposició de l'Ateneu. Només, que esperem que En Mir, que tant remarcables qualitats demostra posseir, triomfarà: a honor d'Olot i a honor de Girona—les dues ciutats germanes que ja seria hora que col·laboressin sovint en aquestes manifestacions artístiques i culturals que enalteixen a cada ciutat i, de més a més, a les nostres comarques.

Això ens fa pensar en l'eficàcia que podria tenir un intercanvi entre els artistes de les nostres comarques. En Bonaterra, de Figueres, En Pigem, de Banyoles, En Genover, de Palafrugell, En Vidal de Palamòs, ara En Mir, d'Olot, i d'altres, han vingut a exposar les seves obres a l'Ateneu, i alguns d'ells han concorregut a les exposicions anyals que amb tant d'encert organitza el Grup Excursionista i Esportiu Gironí. Per què els artistes gironins no hauríen d'anar també a donar a conèixer les seves produccions en aquelles ciutats? Si això es fes, i es fes bé, jo crec que tots plegats—i en primer lloc l'art de la nostra terra—hi guanyariem.

Girona.

CARLES RAHOLA

POEMES DE FI I DE PRINCIPI D'ANY

NIT DE NADAL

D'on ens ve aquesta llum tan i tan pia
de la nit de Nadal?
Jesús, el bon Jesús és qui l'envia
des del pobre Portal.
Oh dolça nit, silenciosa i quieta
quin misteri hi ha en tu?
perquè tremola així aquella estrelleta
que en l'estelada llúu?
Es pel fred de la nit que ella tremola
en l'ample firmanent
o que meravellada s'enriola
pel gran Infantament?
Si l'estrella parlés, prou respondria
des la constel·lació,
i plena d'estranyesa ella ens diria
quina és sa admiració.
Es que al llunyà Betlem, des de sa altura
hi ha obirat un Estel
que amb màgic resplandor ell sol fulgura
més que tots els del Cel.

NADALENCA

Veniu infants al voltant del pessebre
a cantar-hi cançons,
que al defora, en la nit, cau la gebra
i en la llar hi ha l'escalf dels tions.
Veniu-hi tots a cantar-hi corrandes

al Bon Jesús de les galtes de neu!
veniu-hi tots a teixir-li garlandes
al fill de Maria fet Home essent Déu!
I amarats d'una joia ben clara
cantarem amb el cor tot dolçó:
*que li darem a n'el noi de la mare,
que li darem que li en sàpiga bo?*
Més que les panses, les nous i les figues,
més que el mató i força més que la mel,
més que el pa fet de rosades espigues,
vol l'Infantó que se l'aimi amb anhel.
Així doncs, tots, al davant de la Cova
tota nimbada de llum resplendent,
veniu infants a donar-li una prova
d'amor, l'ofrena per ell més plaent.
I així el Bon Jesús, de des l'establia
ben content somriurà,
i veureu, (amb quin esclat d'alegria!)
com el pròdig tió farà rajar.

POEMA DE FI D'ANY

Mercès us donc, Senyor, perquè l'anyada
que avui es troba al seu acabament,
de pocs funestos jorns l'heu amargada
i heu estat amb els pròspers, displicent.
Mercès us donc, Senyor, i us pregaria
que al pròxim any, encar no començat,
més ample i més planera fos ma via
i l'horitzó, més pròxim cada dia,
se m'offerís amb tota claretat.

POEMA DE REIS

Oh bons Reis d'Orient
que aneu a l'establia
a d'ú a l'Infant Jesús
l'Or, l'Incens i la Mirra,
no passeu de llarg
per ma galeria:
també hi trobareu
una carta escrita.

Bons Reis d'Orient
voldríeu llegir-la?
•Quan n'era petit
•volia joguines
•i amb quina il·lusió

•jo m'hi divertia!
•Més ara, que és lluny
•el temps que em dalia
•el cavall de cartró
•i el teatre de fira!

•Bon Jesús d'Orient
•que us demanaria?
•Amb tot i essé un noi
•demano una nina,
•que de més gentil
•cap més n'hi hauria.
•De des que es morí
•mai més la soc vista

•i des de llavors
•mon cor la somnia...
•Cerqueu-la pel cel,
•cerqueu-la sens mida
•que en mig d'angelets
•deu ésser feliça.
•I quan la trobeu
•ben prest, desseguida,
•torneu-la perquè
•endolceixi ma vida.»

Oh bons Reis d'Orient
si em tornessiu l'aimia!

RAMON PLA I CORAL

B A L A D A A L ' A M I G A I N C O N E G U D A

Oh, bella amiga inconeguda
amb qui he dansat tota la nit,
vos que sou gràcil i moguda
com una estrella en l'infinit,
seguíu amb calma aquesta dansa
i descobriu-vos un instant,
que en tan plaenta contemplança
pugui teixir-vos un bell cant.
Vos qui per mi sou coneguda
pel zumzejar del vostre cos,
i, essent per fora inconeguda
vostre esperit no m'és confós,
lleveu-vos prest eixa careta
i aquesta roba que menteix
la gràcia pàl·lida i discreta
que el vostre rostre ens ofereix.

Vos sou l'amiga de la dansa
—sou el record i sou l'oblit—
en quina fàcil delectança
passeu les hores de neguit.
Vos sou, oh amiga, en eixa vida,
dama plaer, dama il·lusió
que essent, com sou, tan exquisida,
no sou qui sou:—sou l'emoció
que us duu el record de dies fosos
entre el brogit d'un ball novell
en què enllaçant els nostres cossos
ens oblidàvem d'un ball vell.
Per ço l'amiga inconeguda,
sou el record i sou l'oblit,
de tota dansa ja perduda
dintre del temps i del brogit!

MANUEL VALLDEPERAS

N A D A L

Ai! nit de Nadal
de fred hivernal,
que el vell camí ral
confon la nevada.

El fred serení
tremola a desdi
seguint cada brí
i els claps de bardissa.

Mireula: talment
la núvia recent
d'un astre candent
que el goig més gran tanca.

Cel ample i florit,
titil·là infinit,
mai com eixa nit
tan brill d'estelada.

La nit ha tombat
amb aire pausat
i un gall ha cantat:
senyal d'anà a missa.

El sol de demà
quan la besarà
encar la farà
més alta i més blanca.

El vent s'ha aturat
al peu del serrat
i l'aire és alat
com una oreneta.

Ai missa del gall!
Muntem a cavall
i anem sempre avall
que el cor mai no enganya.

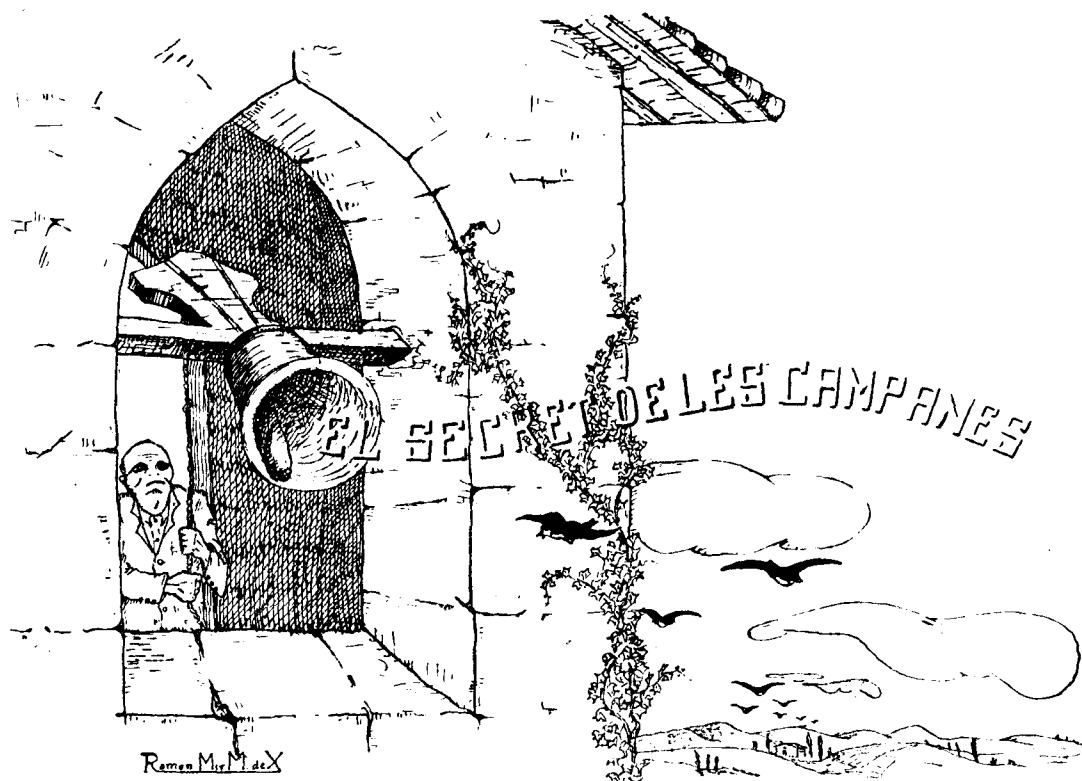
Ai nit de Nadal!
Mireu el portal
del temple; és igual
que del bell pessebre.

La lluna ara ha eixit
—consol de la nit—
i el blat s'ha arraulit
en l'hora quieta.

S'ha fos el camí?
Passem per ací
per veure lluf
la blanca muntanya.

Entrem-hi amb fervó
que a dins l'Infantó
fa tanta claró
què fon la tenebra.

R. BLASI I RABASSA

A J. M. Boronat i Recasens

I

EL vell campaner s'allunyà de la Rectoria com estabornit. Les paraules que li acabava de dir el senyor Rector li semblaren unes burxades de filabarquí endins del seu cervell.

—Ganyota—li havia dit aquest amb la seva veueta trèmula d'anyellet—; cal que deixeu les cordes a un altre home... Vos aneu envellint, les campanes pesen i qualsevol hora us faran una mala passada que tots haurem de plànyer...!—

Havia estat només que un soliloqui. Ell, escoltà el seu coniat, èrtic i mut. Tan sols creié percebre, en girar-se per deixar la casa, que una batallada llunyadíssima li percutia, amb un dolor molt viu, les orelles.

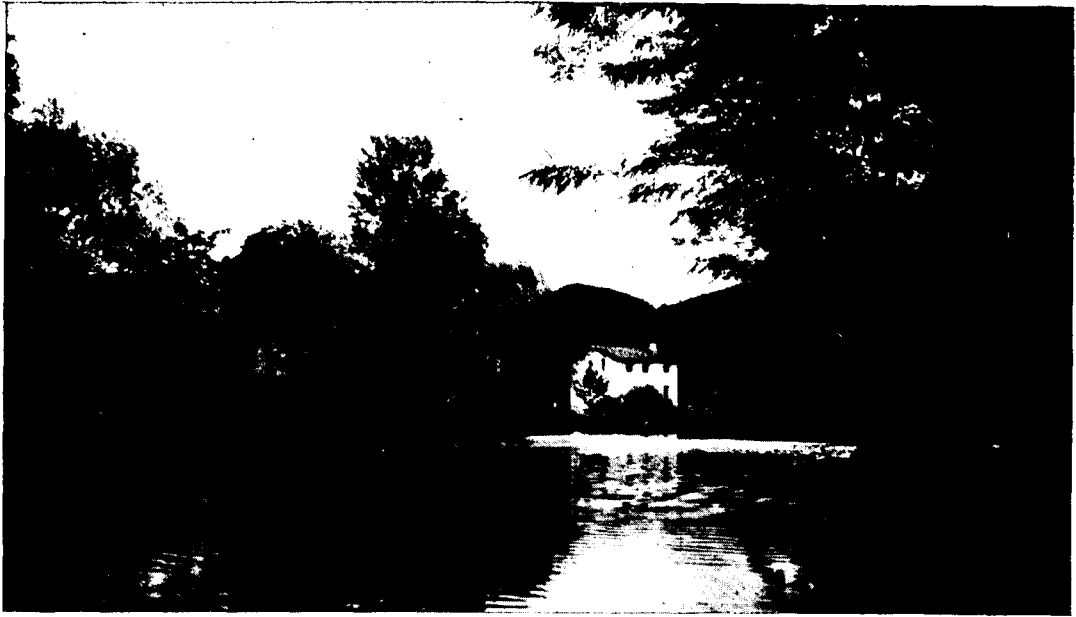
L'ex-campaner tombà pel corriol de baix, ensopegant amb les arrels dels pins que el travessaven, i se n'anà a somicar a la seva casota de solitari sentimental.

D'allí estant, amb els colzes damunt dels genolls i el cap jup, vegé d'esquitllentes com s'anava adormint la tarda, mentre en el seu pit es fonia la il·lusió més cara de la seva vida de músic frustat.

Ni d'esma no s'atreu a guaitar el campanar. Era una torre d'aire gòtic, abraçada per les eures ardides i embellida d'unes gàrgoles fantasioses que feien un joc molt fi amb les ogives dels finestrals, joiosos d'estotjar les campanes. En Ganyota, a l'últim, se les mirà en una llarga i anhelosa ullada d'agonitzant. El sol ara, havia posat una mica d'or a llur voltant i semblaven unes flames immòbils i deformes. Fins al vell arribava la piuladissa marejadora dels pardals.

Tanta fressa el va reprendre com si fos una burla, i la bullida que duia a dins esclatà, llavors, desafortadament.

—Jo, vell?—s'anava dient en una exultant increpació—llençar-me com un pèl·lingot perquè les cames ja no em tenen? Mentida, més que mentida, ho sentiú?...—I amb els punys closos menaçava la Rectoria, conjuminant els més horribles dicteris.

CAMÍ DE LES TRIES

(Fot. de Sebastià Maria)

EL FLUVIÀ

(Fot. de P. Mallarach)

I es passà les hores d'aquell cap-vespre fet una brasa de rencúnia, tremolant i mossegant-se els capcirons dels dits com un pobre possés.

Sonaren, per fi, les campanes, enunciant a la plana ampla i fecunda l'hora dels Angelus... Al segon toc, la sonora i lenta vibració, fou profanada per una llarga riallada que s'escampà pel damunt del poble, sarcàsticament.

Però en Ganyota, tot i celebrar així el debut del nou campaner, li restà encara malícia per rebotar-se tota la nit en la seva màrfega, peixant-se de candidíssims projectes de venjança.

* * *

Projectes que s'esvairen bon punt l'airet de l'alba esbullà els quatre cabells supervivents de la seva closca. Perquè, en enfurismar-se de tal guisa, en Ganyota s'havia oblidat que de la seva naixença ençà gairebé havia estat un home feliç. Per això la seva quimera mai no havia depassat els límits d'un peterrell d'infant; i ara, fidel altra volta a la seva jeia natural, en trencar la matinada es posà resignadament a cavar la feixeta d'enciams, amb una cançoneta platxerosa a flor de llavis i un bell dalit al nervi dels braços.

Que el rau-rau de les campanes li duraria mentre rèspirés, prou ho sabia en Ganyota. Havia dut l'ofici massa endins perquè se n'oblidés per un mai més. Però ell aniria amorosint la llagueta malinco-niosa amb bones fregues de vi per dintre, el més guaridor de tots els remeis per aquella mena de màrfugues.

I pensant en això, es recordà de la vinya i del bon raim que granejava botit de delícies... I vet-aquí que, en deixar el càvec, ja somreia com sempre; tot mostrant—en una ganyota que li valgué el renom—les seves dentasses ennegrides pel tabac en un enriolament als ulls de pensaments bonics.

Tornava a ésser el d'adés; i bo i fent beguda sota l'ombra sensual d'una figuera, no es sabé estar d'ennavegar-se com solia fer-ho després d'algun trasbals, en les hores viscudes i foses enllà del temps...

II

Enllà del temps, en Ganyota, fou pastor d'eugassades, a la plàcida Cerdanya. Qui li dugué allà mai no ho pogué esbrinar. Els seus records partien d'unes boires molt confoses. Algú li mig digué que era fill d'una emocionant aventura de contrabandista, i res més.

Va criar-se entre guitzes i renills enzelats, sota la blanca testa del Canigó. En picar la joventut, l'atzar va donar-li l'avinentesa d'acomboiar a Barcelona un galaníssim alart de poltres saltironaires i lluent que encantaven tothom. Aquest fet tombà violentment el curs monòton del seu viure, perquè en el bat-i-bull de l'enlluernadora gresca barcelonina, una dona andaluça i que es deia Dolores — ni jove ni vella i amb alguns dineros—se li arrapà a l'espatlla rabiosament. I com a ell això li feu molta gràcia i era cadell en el ram de la picardia, no va saber dir no de res, amb tanta generositat, que es deixà passejar per la seva furiosa enamorada com una bestioleta pintoresca. Ella l'exhibí arreu, en mig de la gatzara crudel i neuròtica de la gent de la nit. Per acabar-ho d'arrodonir, s'apoderà de Dolores un rampell estrambòtic que, en escampar-se, va fer sorollosíssima forolla:—casar-se amb el *seu* pastor i anar-se'n a la muntanya a fer de pagès.

La qüestió fou que en Ganyota no trigà a deixar-se passar pel coll el sant nus del Matrimoni, i, com un xaiet, consentí que la seva muller—després d'una sèrie de tripijocs inversemblants—l'erigís en masover d'una fincassa dels volts del Montseny.

Però la Dolores, feta d'encenalls fàcilment arboradíssos, quan es veié regidora del grandlós casal muntanyenc, enclotat entre alzinars i pinedes imposants, quan es trobà voltada de gent ferèstega i mal entenedora i del galimaties eixordador del bestiar, es sentí arrossegada per un irresistible esllanguiment... El seu marit, esveradíssim, sense gosar-li fer cap retret, només feia que omplir-la de magarrufes i de paraules tendres; l'aconduïa com una regina i escridassava els pagerols que hi feien riota sornaguerament.

Tants galanteigs foren debades: la trasplantada, cor-presa d'una enyorança mortal, s'anava

emmusteïnt com una flor d'estufa en un erm, entre un devesall de sospirs, i plors i gemecs que acreditaren a desdir el seu nom a Dolores. Si almenys, hagués vingut un fill....!

De sobte, una migdiada, s'encengueren les garbes que hi havia a l'era, i, en un obrir i tancar d'ulls, tota la masia esdevingué un maig imponent. L'aigua era escassa, hi havien poc homes al camp i el novell masover no va trigar a veure la seva llar feta una calivera enorme i desoladora. Però ço més crudel fou que no es trobà la Dolores enlloc. Havia mort rostida?... Sort que una bona gent cuitaren a matar el dubte, dient que l'havien vista passar amb molt d'aire enllà del «Sot de l'Home», cap a Llinàs!

—Ja pot còrrer a tot pler—va exclamar aleshores el seu marit. I sospirà intensament, amb una gran persimonia, com si s'hagués tret del damunt un dogal feixuguíssim.

Aleshores en Ganyota, fent creu i ratlla al passat, es llogà de jornalier per aquells encontorns; arreplegà un bon munt de pessetes i comprà una feixa on bastí les quatre parets que havien d'aixoplujar-li, més tard, la vellesa.

D'aquell punt ençà cap sotrac no remogué les aigües serenes de la seva ànima. Va poder, encara, satisfer l'única pruija que li havia quedat de tot aquell enrenou; que el fessin campaner. Ell de jovenet, havia sentit arravatadores frissances musicals, que anà esbravant amb el flabiol, amb més imaginació que habilitat.

Al cap d'avall, d'aquella encesa dèria no en restà sinò la comanda de tocar les campanes. Comanda que en Ganyota acomplí tothora amb sant mirament, com una llei de sacerdot del sò. Les campanes i ell havien fet el pacte d'estimar-se com a bons germans. I així, quan el veien una mica neulit, gairebé elles mateixes ja es donaven l'empenta per sonar. Baldament tinguessin llurs noms baptismals el campaner les batejà de bell nou i a son grat. Així les dues grans es deien Tomasa i Ramona, en un record vagament barceloní; i les dues petites Alegria i Dolors, ell no sabia si perquè l'una reia i l'altra plorava o perquè vulgues no vulgues el pensament de la dona hi havia estat present.

Quines estàries de goig i de pena havia escolat en Ganyota al cim del campanar! Home decantat a l'emoció—sobretot si era per motiu de joia—amb quina braó trillejava per les grans festes anyals o pels bateigs: i amb quina greu tristesa, també, feia plorar les seves amigues si es tractava d'una mort! Per alguna cosa la rogalia li havia donat merescuda fama. Si fins es contava que amb el sentiment que tocava l'Oració, més d'un camperol descregut s'havia llevat la gorra al mig del conreus fiblat d'una reflexió devota....

Mes, les campanes no havien envellit i ell sí. Elles, tant fermes i decidides allí dalt, disposades sempre a riure o a gemegar, de cara al sol esplent, a la tempesta o a l'estelada brillant. En cauvi, en Ganyota, arrupint-se cada dia una miqueta més: ara el dolor, ara un cadarni...

III

I des de l'instant aquell en què l'acomiadà el senyor Rector, no cessà la melangia del seu forçòs renunciament.

El senyor Rector, però, s'en compadí i li permeté d'ajudar al nou campaner:—Més que res—va raonar-li amb molta pietat—perquè me l'ensinistreu, Ganyota.—

I així—amb aquesta solució que encara el feia alenar content de la seva sort—el vell es distregué de les seves migranyes i les coses les estimà cada dia com si fossin noves i tanquessin miraculoses virtuts.

Fins que, amb resignada recança, deixà que el seu successor s'ho anés fent sol, car els graons de la torra els trobava més i més drets i li venia un bat-i-cor tant estrany en pujar-los!

* * *

En Ganyota, amb una fina coneixensa d'ell mateix, va veure que no allargaria gaire. Deixava de banda les menges i jeia molt més que d'habitud.

Un vespre tempestejant de l'hivern sentí les petjades nervioses de la Mort al volt de la seva caseta. En Ganyota, temeròs de no realitzar la seva pensada, eixí al defora amb pressa febrosa.

Pantejant es dirigí vers el campanar. D'instint feu córrer un forrellat i, tremolant com una fulla d'alba, ascendí penosament fins les campanes.

Quina mirada les hi donà! Les acaronà amb una gran dolcesa fraternal; agafà les cordes, estrebà amb tota l'ànima i les negroses caputxes de bronze voltaren greument, acompassadament...

Tocaven a morts pel germà vell que es moria, per en Ganyota! Enllà dels finestrals, en mig d'una densa cortina d'aigua, zigzaguejaven furiosament els llamps i els trons carrisquejaven sense repòs...

Quin comiat!

L'ex-campaner, d'esma, després, davallà talment escorrent-se per la graonada humida. I en ésser altra volta al seu jaç, s'adormí somrient, com un infant golós d'haver fet una picardiosa entremaliadura...

L'endemà, la gent tot era comentar de porta en porta aquell brandar inesperat de les campanes a la nit.

Que si les havia engegades el vent, que si les bruixes, que si hi hauria una mort aquell mateix dia... I en bona veritat que hi fou: en Ganyota, dolçament estès sota l'encanyissat de la seva caseta humil, adormit per sempre i amb el seu somriís encara!

L'interrogant entorn de les campanes mai més no s'ha esvaït. Només el plany d'aquella insòlita tocada, perdut per l'infinit, en guarda l'ingenu secret.

TOMAS ROIG I LLOP

(Dibuix de Ramon Mir Mas de Xexás)

FANTASIES

I

Perquè, avui més que altres dies, he sentit enyorança de tu?... Potser ha estat el xisclet de la darrera oreneta, o una alenada de l'aire emplujat, o bé aquella parella que ha passat lentament com una evocació o com un estímul. Jo no sé que ha estat, però les mans m'han tremolat i una llàgrima furtiva m'ha enterbolit els ulls.

I t'he sentit més lluny que mai; i he tingut fred; i he tingut por; i he tingut ganes de cridar-te, de reclamar-te com una cosa que ens pertany i que no ens donen.

L'aire se n'ha endut el meu neguit i l'ha perdut. I jo he sentit com la solitud m'entrava endintre, endintre i m'amarava tot el cor.

II

A voltes, em sembla un somni el temps que he passat aquí: un somni tot lluminositat i tebior. I no sé si la lluminositat era del cel o del teu mirar; si la tebior em venia de la calitja o d'aquell dia que m'estrenyeres les mans.

III

Anit, he somniat que tu i jo erem vellets ja, molt vellets. Dins una cambra xica i fosca passàvem el rosari pels nostres morts. Quan les denes s'han acabat, jo m'he sentit les llàgrimes cara avall. Tu has dit només: «Anem-hi?»

I per un camí que pujava suaument, hem arribat a un clos on la terra era remoguda de fresc. D'entre totes, hem albirat tot seguit tres creus blanques, molt juntetes. Jo he dit: «Els nostres fills!» I tu: «Maleïda ventada que ens els ha arrabassat!»

De la vila, que s'estenia al peu del clos, ha arribat fins a nosaltres un brogit, com l'esbategar d'ales d'un ocell gegant. Hi hem girat els ulls. Al bell cim del campanar de la parròquia onejava, magestuosament, quelcom que nostres ulls han contemplat amb tant d'amor i de respecte com les tombes dels nostres fills...

Llavors, sense mirar-nos, tot dos alhora, hem sospirat: «Beneïda ventada...!»

No ho has somniat mai això?

GRAZIEL·LA

Cròniques d'Art

Claudi Monet.—(1840-1926).

El darrer dels mestres impressionistes i, tal volta, el primer en impressionisme, ens ha deixat. Ha mort en una edat avançada, als 86 anys, i acompanyat d'una glòria madura, conquerida amb esperit i seny nobles. Eduard Manet, el capità de l'Escola de Battignoles, així enomenada l'Escola Impressionista perquè en en el deliciós barri de Battignoles es trobaven la major part dels tallers i domicilis dels seus fundadors, fou el seu mestre; però ben prompte els recels d'aquest augmentaren a mida que Monet avançava en la veritable creació de la nova i discutida escola; perquè Monet desseguida es constituí en el vertader patriarca del Impressionisme. Les seves obres ens parlen una època d'innovacions pictòriques, principalment en el paisatgisme.

Claudi Monet cercà la llum del Sol i la trobà; buscà l'aire i el respirà en tots els seus àtoms; pintà la pluja i la mullà amb l'esperit asserenat dels seus pinzells.

Recordem la seva obra i venerem-la.

Els Salons de Tardor d'enquany

Dos foren, podríem dir-ne, els salons de tardor d'enquany. El celebrat a Càn Parés i el de Modernisme Pictòric català, celebrat a Càn Dalmau.

El primer, amb tot i haver-hi col·laborat prestigioses signatures catalanes, l'havem trobat migrat; faltat de conjunt i de valors. De l'«Escola Olotina» hi han pres part Galwey, Benet, Iu Pascual, Francesc Vayreda, D. Carles i V. Solé Jorba.

El segon, amb tot i els comentaris que ha suggerit, ha assolit un èxit inesperat. I és que totes les extravagàncies produeixen soroll. Els avantguardistes catalans, —separem a Salvador Dalí, Rafel Benet, Sunyer i J. Guardia, puix aquests podran ésser moderns, però tenen esperit i sinceritat meritòria—estan faltats de seny i d'inspiració. Les seves *innovacions cubistes* no ens han dit res de nou, tot el contrari, s'han manifestat com a incomprensius *imitadors* de Picasso, Gleizes, Metzinger i altres mestres del *cubisme*, *futurisme*, *simbolisme*, *fauvisme*, *vissionerisme*, *neo-impressionisme*, *ultra-futurisme* i tot quan acaba amb *isme*.

Exposició J. Olivet Legares

Un nou èxit ha obtingut a Barcelona, en la seva darrera exposició en les Galeries Laiatanes, aquest esperit mel·lancòlic, que sap extassiar-se davant les coses belles que Natura, en diferents espectes de sublimitat campearola, ens emociona amb bells lirismes de color. El paisatge olotí el commou; per ço en les seves teles hi obirem, a vegades, aquella frescor i dolcesa que ens diuen els quadres de Joaquim Vayreda

Retallem de «La Veu» la següent crítica:

«L'exposició del pintor J. Olivet Legares cal registrar-la degudament. El paisatgista olotí, cada dia que passa es treu del damunt les ranciors del seu aprenentatge a Roma i enfoca la seva feina de cara als cels i els

verds de la seva terra modèlica Potser. el mestratge de Joaquim Vayreda es fa massa present en l'obra actual de l'Olivet, però a la fi val més semblar-se a Vayreda, el vell, que ésser mediocre i semblar-se a una mediocritat. A més a més Olivet Legares ha refet el Vayreda pare de cara a la natura i la frescor aconseguida en algunes de les seves teles és ben escaient. Dintre d'aquesta frescor, essencialment olotina, esmentarem «El ramat», «Fajol florit», «La roureda», «Prat de la Salut», «Ermita (Sant Martí del Corb)», «Matí de setembre» i «Tarda de pluja». Com un bell inici de paleta més personal encara, que certament perillosa, esmentarem «Sol de tarda».

Josep de Togores a Barcelona. (Sala Parés).

Actualment obté un sorollós i merescut èxit l'exposició de teles i dibuixos d'aquest artista català, que començà a exterioritzar-se com a assenyat avantguardista i que s'ens presenta ara, cada dia, més clàssic, més asserenat de voluptuositats encisadores i curulles de valentia i genialitat plàstiques.

Josep de Togores és, actualment, una de les valors més sòlides de la nostra pintura conscient.

Exposició Joaquim Vayreda

S'està organitzant per a principis de Primavera una exposició de pintures i dibuixos de l'excel·lent i malaguanyat pintor olotí Joaquim Vayreda.

En aquesta exposició hi figuraran solament pintures i dibuixos de les col·leccions particulars olotines.

L'exposició Mir Mas i Xexàs a Girona

El nostre incansable company ha obtingut un franc èxit artístic en la seva exposició de teles a l'Ateneu de Girona. Ha estat molt visitada i ha merescut sincers elogis de tota la premsa i crítics.

La Junta del Museu Provincial ha proposat adquirir una de les obres exposades, en destí a dit museu.

Menció honorífica

L'estimat amic Pere Gussinyer, autor de l'excel·lent portada del nostre número d'Agost-Setembre, ha estat distingit amb Menció Honorífica en l'Exposició d'Art Plàstic, celebrada darrerament a Girona.

REVISTA D'OLOT esmenta aquest nou èxit del bon amic amb vertadera satisfacció.

A remarcar

—L'exposició de l'escultor Joaquim Claret a la Sala Arenyes de Barcelona. Claret havia estat alumne de l'Escola de Belles Arts d'Olot i deixeble de Joaquim Vayreda. Ara el seu nom es cotitza a un alt valor en l'Art Contemporani.

—Les exposicions d'obres dels mestres Joaquim Vayreda i Martí Alsina a la Pinacoteca.

MUSICALS

Associació de Música

Curs V

Concert inaugural

Gaspar Cassadó (violoncelista)

La inauguració del quint curs ha estat, ben cert, un aconeteixement. Gaspar Cassadó, el virtuós deixeble de Pau Casals i excel·lent violoncelista que a la renglera dels nostres músics ha escampat arreu del món un nom i un «esperit» ben catalans, ens ofereix ara a casa nostra les excel·lències del seu art, l'ardència del seu temperament, la immensitat del seu amor.

Cassadó, sempre amable i somrient, pren el violoncel amb un goig i ingenuïtat infantils. En la seva faç hi llegiu gairebé les seves harmonies. Plàcida, serena—*Adagi cantabile*, Op. 69 Beethoven.—Refulgent, elegant—*Sonata en la*, Bocherini, i *Minuet*, Debussy.—Il·lusió, somni—*Elegie*, Fauré. Repareu, però, com esdevé sever, auster, terriblement auster en la célebre *Tocata* de Frescobaldi. El gest de Cassadó convenç tant com el seu art. És el sentiment pur, ben pur de l'art. És aquella manera noble de sentir, aquella traça en saber dir bellament les belles coses, posant-hi, és clar, un xic de sinceritat i devoció.

Cassadó, compositor ens va oferir la seva «Danse du diable vert», suggestiva, ben ritmada, model d'execució i tècnica.

Giulietta Gordigiani von Mendelssohn, acompanya admirablement identificada al concertista, ben amarada del romanticisme llatí que ens agermana.

Concert II. Wanda Landowska (piano i claricèmbal)

Per tal do que una obra, en música, sigui reflexe més o menys fidel del caràcter que li ha donat l'autor, cal identificar-se, familiaritzar-se amb el seu estil i compenetrar-se amb l'esperit, amb el sentiment i amb l'ambient de l'època en la qual fou concebuda.

Per a comprendre i interpretar música antiga cal comprendre i interpretar la seva època, el llur art i els llurs instruments. I aquí rau precisament el valor de l'ègria artista polonesa.

Franca i sentimental efusió d'una ànima poètica enamorada de l'art per l'art, el seu art és miraculosament suptil i vaporós, és delicat i transparent, com és dolç i melancòlic el seu clavicèmbal. Per això la seva interpretació dels grans músics és insuperable; aquella *Garota* de G. S. Bach, l'*Andante amoroso* i *Danse turca* de Mozart, *Larghetto* de Vivaldi Bach, el *Cucut* de Pasquini i *Les Cascades* de Dandriew, ultra *Journee d'Anbergue*, Landowska, admirablement sentida, són d'una expressió i estètica sonora incomparable i dites per ella ens apareixen sobtadament lluminoses i gentils plenes de gràcia i de sentit.

Els caràcters harmònics hi són ben fixats i els contorns rítmics ben definits, mostrant-ne clarament la construcció, en aquest magnífic instrument que durant tres segles fou l'encant dels lleures de les castelles, fou el confident dels Frescobaldi, dels Bach, Haendel, Conperini i regnà magestuosament al palau, al teatre, a l'església i al claustre.

D'ací i d'allà

UN ANY DE VIDA!

Olotins! col·laboradors i subscriptors de REVISTA D'OLOT! ja fa un any, un any! que aquesta publicació, sortida per art d'encantament, veu la llum pública. El poder fer-ne esment, ens sembla a nosaltres un miracle, doncs no sabeu l'esforç i valentia que signifiquen la seva vitalitat. Nosaltres ben agraïts als olotins estimadíssims que ens haveu apoiat, suscrivint-s'hi amatents, com també als nombrosos subscriptors forans que ens honoren llegint les nostres pàgines freturoses de cultura, no podem menys que donar-vos les més expressives mercès, bo i demanant-vos que continueu amb aquest petit sacrifici, doncs amb ell ens ajudareu a vivificar la literatura i arts olotines.

La REVISTA D'OLOT és de tots, com ja us dèiem en el nostre número primer; en ella hi caben tots els esperits que saben estimar les nostres coses i es saben, així mateix, plànyer-se de les nostres dolors amargues; tots aquests hi tenen cabuda. Nosaltres els reberem amb els braços oberts.

Olotins tots, suscriviu-vos a REVISTA D'OLOT, ajudeu-nos en la nostra tasca. Subscriptors que ens haveu honorat, llegint la *Revista* un any, procureu fer cada ú un altre subscriptor més i així fareu que el nostre entu-

siasme no mori per manca d'ajut. Fabricants i comerciants, anuncieu els vostres articles en les pàgines de la *Revista*; doncs a més de fer públic els vostres productes acreditats, propagant-los, contribuïreu a fer més vigorosa i més vital la nostra tasca.

A tots us en restaran agraïts els redactors de la REVISTA D'OLOT i la cultura de casa nostra.

Llibres rebuts

S'han rebut en aquesta Redacció els següents llibres i publicacions:

«*Eglogues i altres poemes*», de Joan M. Feixas, amb un pròleg de Joaquim Ruirà; «*Els emigrants polítics en l'Història*», de Carles Rahola; «*La quietud del pendís*», de Josep Munteis, amb un pòrtic de Tomàs Garcès; «*Exaltacions i paisatges*», de E. Bosch i Viola, amb pòrtic de Gabriel Alomar.

També havem rebut un «*Octavari*» dels Sants Màrtirs Teodosi, Evagri i Solutor, compatròns de la Parròquia de Santa M.ª de Seva. Bisbat de Vich. Tot ell respira l'aroma lírica del pulcre poeta paisatgista de la Plana, Mossèn Pere Verdaguer. Demés, el «*Grup Excursionista Montserrat*», de Terrassa, ens ha fet present d'un magnífic butlletí, sumari de la seva bella tasca. Mercès.

Pensem parlar dels llibres esmentats, tal com es mereixen, en el número de Gener vinent.

L'Extraordinari de «La Dona Catalana».

Mancats d'espai en nostre número anterior, per donar lloc a tot l'original dedicat al malaguanyat Estanislau Vayreda, no ens fou possible esmentar el notable extraordinari que el mes anterior havia publicat «La Dona Catalana».

Aquesta publicació que tant simpàtica ve resultant i que cap setmana desmereix en res de les anteriors, aconseguí un succés commemorant l'aniversari de la seva aparició. Aprofità aquesta avinentesa per a presentar a les seves estimables llegidores, el personal de redacció i detalls d'organització, que resultaren força atractius.

Avui que una ratxa de mal gust predomina entre les lectures que escullen la majoria de les nostres dones—exotismes sensuals i sentimentalismes de porteria—és convenient estimular l'ajut a revistes agradosament seleccionades i que, ultra l'utilitat pràctica de les seves pàgines, proporcionen un esplai i resulten una nota de bon gust.

Així com l'insubstituïble «Patufet» de la nostra infància ha aconseguit ben justament un tiratge dels primers, recreant a la vegada que instruint, als petits homes del demà, és d'esperar que també vindrà ocupant un primer lloc la popularíssima revista que ens ocupa.

De Fotografia

En l'Exposició que anualment celebra la casa Kodak de Madrid, consten en el catàleg d'enguany dugues fotos del nostre amic En Sebastià Maria, refinat aficionat i President de la «Secció Art Fotogràfic» del «Centre Catòlic».

Si bé tenim en compte la depuració acurada que el Jurat esmentat empra sempre, rebutjant-ne en gran nombre de les que li són enviades, és bona prova que la distinció del senyor Maria és ben guanyada.

Felicitem a l'amic i socis de la «Secció Art Fotogràfic» i a l'entitat «Centre Catòlic» que tant amatent ha estat a fomentar aquesta afició artística.

En Joan Crexells

Ingrata sorpresa ha estat per nosaltres la mort del notable economista Joan Crexells. Tots els sectors més representatius de la capital, sense distincions, han llençat un plany de dolor a l'escampar-se la trista nova. I no és estrany que així sigui, pel molt poc que abunden avui els homes tant essencialment identificats amb la cultura, i que de l'activitat intel·lectual en fan la suprema devoció.

Sabiem que Crexells era un dels joves de més formidable talent i que prometia una tributació poc comú. Traductor de Plató en la «Fundació Bernat Metge», ens mostrava la solidesa dels seus estudis i els seus articles, que signava humilment «Observer», mai havien semblat els més erudits fets d'un jove de sols trenta anys.

Les nostres lletres es despedeixen d'aquest malestruc any 1926 afegint una víctima més a les tant malaguanyades que hem deplorat durant el seu transcurs.

Descansi en pau!

«La Nova Revista»

A tots aquells dels nostres volguts llegidors que sentin com a una de les més apremiants necessitats el perfeccionament cultural, base i essència de l'avenç vertader dels pobles i graó indispensable per a obtenir tots aquells atributs que la lluita econòmica imposa, els recomanem una protecció decidida a la publicació «La Nova Revista» de la que ens ocupem en altre lloc.

Cal tenir ben present que la fortalesa dels pobles moderns i el domini de la civilització emprenedora i activa té, com a principal columna vertebral, una solidíssima cultura.

Avui que es viu depressa i dintre la bullició de cada dia que passa agitat i confós, la humanitat ens ofereix noves sorpreses; convé més que mai desdenyar la gasiveria atàvica, que és encara una de les nostres tares i recordar que solzament amb deu o dotze miserables cèntims diaris ajudarem a afegir el grà de sorra individual al noble esforç del incansable J. M. Junoy, que honorarà la generació actual.

«La Gasetta de Vilafranca»

El número de primer de Desembre, d'aquesta valiosa i bella publicació comarcal, no desmereix en res dels anteriors pel seu escollit text i gravats. Entre ells hem vist reproduïts: el monolit a Maragall que es deu aixecar en la nostra Fajada d'en Jordà i dos dibuixos del nostre volgut company en J. M. Mir Mas de Xexàs.

Agraïm als incansables companys de Vilafranca els batecs de germanor que senten per les nostres contrades.

Pro «Arxiu de la Sardana»

Prosseguint en els treballs d'historiarització de la nostra dansa i amb el desig de què la tasca s'acompleixi en tota la seva integritat, En J. Noguera Solé, Director i propulsor anímic del mentat «Arxiu» (Encarnació, 11—Telèfon G. 2897) ens prega de llençar en públic la crida adreçada als sardanistes de tots els estaments i d'un modo remarcable als «amateurs» i professionals de la fotografia d'arreu, per a que's dignin remetre, per a enriquir la col·lecció del mentat «Arxiu», totes aquelles proves o clixés fotogràfics que tinguin referents a festes cabdals del sardanisme, siguin o no d'actualitat.

Properament serà donada a conèixer una llista de seuyors donants, tant per aquesta nova secció com per les d'autors, cobles i sardanistes o amants de la sardana en general.

«Estudi Analític de la Dansa Pairal de Catalunya» (amb una adició de les danses populars més en germanat) «Història i Origen dels Instruments de Plassa» (majorment coneguts per instruments pastorils): «Evolució Musical entre els Autors de Sardanes»; Fundació i Progressió de nostres Corporacions Musicals»; «Els Poetes i la Sardana»; «Actuació del Sardanisme en les diferents èpoques»; «Glosari orfeònic sardanistic» i «Breviari Anecdòtic i d'orientació» són la serie de subtitols que responen a la denominació d'«Aplecs Sardanistics» que, patrocinats per l'«Arxiu de la Sardana» (nom registrat), mereixeran des d'any nou una intensa campanya de propagació amb la major estima i com fins ara, des de fa molts anys, per mitjà de les més escaients publicacions de totes les contrades de nostra terra i de més lluny.

Altre assumpte primordial és la reempresa a no tardar del registre de composicions sardanístiques.

Imp. de P. Aubert.—Carrer Superior, 35 i Nou de S. Antoni. 7. Olot

«LA CASA DE LES BICICLETES»

de **MIQUEL BAUS**

AUTOMÓVILS DE LLO-
GUER PER A BATEIGS
I EXCURSIONS

TALLER
DE REPARACIONS
DE TOTA MENA

Hospici, 9.

Telèfon, 294.

❖ ❖ ❖ O L O T ❖ ❖ ❖

LA FLOR DEL PIRINEU

(MARCA REGISTRADA)

Gran Fàbrica de Llangonisses
i embutits fins. Pernils del país i demés
productes del porc.

©

E S P E C I A L I T A T S
BUTIFARRA CATALANA EN BUDELL
CULAR. - PERNILS SENSE OS, CUITS
AMB SON PROPÍ SUC (EN LLAUNES)
DITS EN DOLÇ. - CREMA DE FOIE-
GRAS (TRUFAT). - MORTADELLES.
CAP DE JABALÍ I ALTRES CONSER-
VES DE VIANDES DEL PORC EN
LLAUNES, PROPIES PER HOTELS,
RESTAURANTS, BALNEARIS, COLLES
EXCURSIONISTES, ETZ., ETZ.

BALDIRI DESCALS AUBERT

Olot (Girona). - Apartat de Correus, n.º 5

PIERA SASTRE

HIVERN 1926 - 27

:: REBUDES LES NOVETATS ::

Abundants i modernes col·leccions en tota
mena de Gèneres i gustos

-- Tall i confecció esmeradíssims --

----- Preus limitats -----

RAMON BENET

MERCERIA
CAMISERIA NOVELTATS
MAJOR 11 OLOT

VICENS OLIVERAS
JOSEP M.^A JUTGLAR
COMISSIONS I REPRESENTACIONS

DELEGATS DEL
CENTRO INTERNACIONAL
DE INTERCAMBIO
REPRESENTANTS DELS AUTOMOBILS
STUDEBAKER
AGENTS DE LES COMPANYIES
LA PRESERVATICE
ACCIDENTS
LA NATIONALE
INCENDIS.-VIDA

MULLERAS, 36, 1.ER - OLOT

Josep Freixa

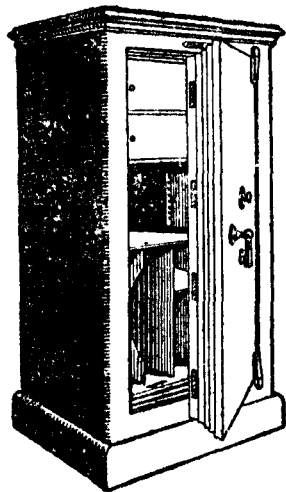
COMISSIONS
I REPRESENTACIONS.
PRIMERES
MATÈRIES.
PRODUCTES
COMERCIALS.

Carrer Valls Nous, 18
Telèfon núm. 30. - Olot

andorrà
sastre
OLOT

CAIXES PER A CABALS

**D'ACER
IMPERFORABLE**

BASCULES

PIBERNAT

**BARCELONA
PARLAMENT 9 i 11**

PUBLICITÈ M MIR BARNA

 XOCOLATA

CARRERAS

CASA FUNDADA EN 1790

OLOT